

Jasiewicz A. 1951 *Bluszcz. Chronimy Przyr.* 9—10: 1—11.

Michalik S. 1974 *Wyżyna Krakowsko-Wieluńska*. PW „Wiedza Powszechna” Warszawa.

Pawłowski B., Zarzycki K. 1977 *Dynamika zbiorowisk roślinnych*. W: *Szata roślinna Polski*. Praca zbiorowa pod red. W. Szafra i K. Zarzyckiego. PWN. Warszawa, ss. 495.

Stanowisko pióropusznika strusiego *Matteucia struthiopteris* na Wzniesieniu Elbląskim

Wzniesienie Elbląskie z licznymi potokami zbiegającymi w kierunku Zalewu Wiślanego, gęsto pocięte jarami i wąwozami, posiada na dnie wielu dolin, wzdłuż potoków stanowiska rzadko spotykanej w naszym kraju paproci pióropusznika strusiego. Znanym i opisanym w literatu-

Ryc. 1. Rozmieszczenie pióropusznika strusiego *Matteucia struthiopteris* na Wzniesieniu Elbląskim: 1 — stanowisko znane, 2 — stanowisko nowe. — Distribution of the ostrich fern, *Matteucia struthiopteris*, on the Elbląg Elevation: 1 — hitherto known locality; 2 — new locality

Ryc. 2. Pióropusznik strusi *Matteucia struthiopteris* na opisywanym stanowisku nad potokiem Stradanka w maju 1978 r. — The ostrich fern, *Matteucia struthiopteris*, growing on the Stradanka Brook in May 1978 in the locality described in the present paper. Fot. J. Cydzik

rze stanowiskiem tej interesującej rośliny jest rezerwat o nazwie „Pióropusznikowy Jar”. Rezerwat ten o powierzchni 37,79 ha znajduje się na terenie nadleśnictwa w Elblągu, w obrębie Kadyny (leśnictwo Pogrodzie), w oddziałach: 74 c, g, h, 75 c, d, i, 79 a (ryc. 1), a nie w leśnictwie Nowy Wiek, jak podaje Jan Panfil w swojej publikacji „Pojezierze Mazurskie”.

Ciekawe i bogate stanowisko pióropusznika strusiego, nie opisywa-

ne w żadnym opracowaniu, znalazłem w odległości około 15 km na północny zachód od rezerwatu „Pióropusznikowy Jar”, w pobliżu miejscowości Przybyłowo, również na terenie nadleśnictwa Elbląg, obręb Kadyny w leśnictwie Kadyny, w oddziałach: 176, 180 i 180 a (ryc. 1). Pióropusznik strusi rośnie na tym stanowisku na brzegach i nadbrzeżnych tarasach potoku Stradanka płynącego do miejscowości Tolkmicko, gdzie wpada do Zalewu Wiślanego (ryc. 2). Osobniki rosnące na tym stanowisku rozprzestrzenione są na obszarze około 12 ha i cechują się dynamicznym wzrostem oraz liśćmi dochodzącymi do 160 cm wysokości i do 35 cm szerokości. Obserwując znalezione stanowisko we wrześniu 1978 r., zauważyłem częste występowanie 4–6 liści zarodnikonośnych charakterystycznych dla tej rośliny, świadczących o dobrych warunkach siedliskowych, odpowiadających tej roślinie.

Na podstawie spisu roślin zbiorowisko, na którym stwierdziłem występowanie pióropusznika strusiego *Matteucia struthiopteris* można określić, podobnie jak w rezerwacie „Pióropusznikowy Jar”, jako *Fragaria-Ulmetum* (zespół łągi wiązowego).

Jan Czart

OCHRONA PRZYRODY ZA GRANICĄ

Wskaźniki jakości środowiska przyrodniczego w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej

Czasopismo National Wildlife, Febr.-March 1978. s. 17–32 przynosi kolejną analizę wskaźników jakości środowiska: EQ (Environmental Quality index) w Stanach Zjednoczonych Am. Pn. na rok 1977, w porównaniu do lat poprzednich. Wskaźniki te Narodowa Federacja Ochrony Przyrody skrót NWF (National Wildlife Federation) w Waszyngtonie opracowuje corocznie, poczynając od 1969 r. Dotyczą one kształtowania się głównych elementów lub zasobów środowiska naturalnego pod naciskiem panującej cywilizacji technologicznej. Ustalanie wskaźników wynika z oceny dokonywanej przy udziale zaproszonych rzeczoznawców — biologów i ekologów. Wskaźniki EQ noszą zatem cechy subiektywnych oszacowań, które podają w przybliżeniu, jak kształtuje się jakość środowiska w kolejnych latach. Choć nie posiadają one pełnej obiektywnej wartości, jednakże Amerykanie zdają się przypisywać im pewne znaczenie. Dla nas interesująca być może nie tyle wysokość danego EQ w określonym roku, ile raczej jego tendencja, wyżkowa lub niżkowa w kolejnych latach. Tendencja przeważającej liczby